

Posudek školitele na bakalářskou práci Terezy Urbanové na téma Ohrožené druhy rostlin v národních parcích ČR: srovnání z pohledu chráněných fenoménů a managementových přístupů

Bakalářská práce Terezy Urbanové byla vypracována v roce 2013 na Ústavu pro životní prostředí PŘF UK v Praze. Rozsah práce činí 46 stran+ 10 stran příloh (tabulky).

Zvolené téma je z oboru ochranné biologie, v tomto případě jde o otázku, do jaké míry lze data o rozšíření určitých druhů (v předkládané práci jde o cévnaté rostliny) využít pro srovnání různých managementových přístupů, v tomto případě jde o zařazení českých národních parků podle managementových kategorií Mezinárodní unie na ochranu přírody (IUCN).

Autorka bak. práce prokázala schopnost pracovat s dostupnou literaturou, včetně internetových zdrojů a analyzovat na základě existujícího červeného seznamu cévnatých rostlin ČR a seznamů ohrožených druhů pro jednotlivé české národní parky základní rozdíly jednak mezi druhovým spektrem ohrožených druhů v jednotlivých parcích (dokládající významné biogeografické rozdíly mezi národními parky) a také mezi managementovými přístupy v jednotlivých parcích. Analýza prokázala mj. mimořádné postavení NP Podyjí jakožto nejmenšího NP v ČR ale území s vysokou druhovou bohatostí, ovšem z nemalé části vázanou na managementové zásahy, což je téma dnes intenzivně diskutované nejen mezi botaniky (otázka kompatibility se zařazením do kategorie II dle IUCN). Rovněž tak práce dokládá velmi specifické postavení Krkonoš mezi českými národními parky (endemické druhy, glaciální relikty) a jeho obtížné zařazení dle mezinárodních kategorií (jádrové území obklopené kulturní krajinou). Naopak např. NP České Švýcarsko vychází z těchto srovnání jako NP, kde druhová bohatost cévnatých rostlin nepatří mezi podstatné předměty ochrany, na rozdíl od ochrany geodiverzity, tato skutečnost však zároveň znamená, že tento NP by v dlouhodobé perspektivě neměl mít problémy se zařazením do kategorie II (neexistuje konflikt mezi ochranou druhů a ochranou procesů).

Na předkládané práci je rovněž pozitivní skutečnost, že při získávání údajů o vazbě jednotlivých ohrožených druhů na způsob managementu, resp. bezzásahový režim, byla využita spolupráce s experty z jednotlivých národních parků. (Že se některé údaje nepodařilo zajistit do termínu odevzdání bak. práce z NP Šumava, nebylo možné ze strany autorky ovlivnit).

Autorka prokázala, že na základě určitých skupin druhů (cévnaté rostliny) a jejich vazby na management lze dobře vystihnout a interpretovat rozdíly mezi chráněnými územími (zde české národní parky), a to nejen z pohledu biogeografie, ale i managementových přístupů (včetně historického využívání).

Předkládaná práce by si jistě zasloužila navazující studii, která by mohla provést další zpřesnění, např. týkající se typu vhodného managementu, dále alespoň hrubé rozčlenění druhů dle jejich abundance v daném NP (lze např. předpokládat, že mezi druhy vázanými na management (zejména luční druhy) bude větší podíl druhů, které jsou v území velmi vzácné, na rozdíl od druhů vázaných na bezzásahovost (přirozené lesy), takže výsledné srovnání pravděpodobně vyznívá více ve prospěch druhů vázaných na management). Takovéto podrobnější analýzy však již překračovaly reálný rámec bak. práce, k jejich realizaci by bylo nutné ještě užší zapojení regionálních botaniků.

Za hlavní přednosti práce považuji interdisciplinárně zvolené téma na hranici botaniky a ochrany přírody, stejně jako aktuálnost tématu, dále aplikovatelnost získaných závěrů a rovněž i skutečnost, že autorka bakalářské práce se nespokojila s pouhou rešerší, ale přistoupila rovněž k analýze existujících dat.

Práci doporučuji k obhajobě.

Praha, 22. srpna 2013

Ing. Handrij Härtel, Ph.D.

školitel